

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4 Vtrum sit peccatum morrtale.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

dum de necessitate absoluta, sed de necessitate conditionali, qua scilicet necesse est precepta, vel prænuntiata a Deo cuenire, si tamen coniunctim accipiatur ut in 1. lib. * dictum est: uel necesse est cuenire scanda la necessitate finis, quia utilia sunt ad hoc, ut qui probati sunt, manifesti fiant: uel necesse est cuenire scandala secundum conditionem hominum, qui sibi a peccatis non cauent. Sicut si aliquis medicus uidens aliquos in debita dieta utentes, dicat, Necesse est tales infirmari, quod intelligendum est sub hac conditione, si dietam non mutant. Et similiter necesse est cuenire scandala, si homines conuersationem malā non mutant.

AD SECVNDVM Dicendum, quòd scādalum ibi large ponitur pro quolibet impedimento. Volbat enim Petrus Christi passionem impedire, quodam pietatis affectu motus ad Christum.

AD TERTIVM Dicendum, quòd nullus impingit spiritualiter, nisi retardetur aliquoqualiter a processu in via Dei, quòd fit saltem per peccatum ueniale.

ARTICVLVS III.

Utrum scandalum sit speciale peccatum.

4. diff. 38. q. 2 art. 2. q. 2. & q. 3. cor.

AD TERTIVM sic proceditur. Videtur, quod scandalum non sit speciale peccatum. Scandalū n. est dictum, uel factum minus rectum: sed omne peccatum est huiusmodi: ergo omne peccatum est scandalum. non ergo scandalum est speciale peccatum.

Lib. 5. c. 5. to mo 5.

¶ 2 Præ. Omne speciale peccatum, siue omnis specialis iniustitia inuenitur separatim ab aliis, ut dicitur in 5. Erh. * sed scandalum non inuenitur separatim ab aliis peccatis: ergo scādalu nō est speciale peccatum.

¶ 3 Præ. Omne speciale peccatum constituitur secundum aliquid, quod dat speciem morali actui: sed ratio scandali constituitur per hoc, quod corā aliis peccatur: in manifesto autem peccare, etsi sit circumstantia aggrauans, non uidetur constituere peccati speciem: ergo scandalum non est speciale peccatum.

SED CONTRA. Speciali uirtuti speciale peccatū opponitur: sed scandalum opponitur speciali uirtuti sccharitati. dicitur enim Rom. 14. Si propter cibum frater tuus contristatur, iam non secundum charitatem ambulat: ergo scandalum est speciale peccatum.

Ar. præced. quest. 11. lius.

RESPON. Dicendum, quod sicut supra dictum est, duplex est scandalum, actiuum, scilicet passiuum. Passiuū quidem scandalum non potest esse speciale peccatum, quia ex dicto, uel facto alterius aliquem reuere cōtingit secundum quodcumq; genus peccati: nec hoc ipsum, quod est occasio peccandi sumere ex dicto uel facto alterius, speciale in rationem peccati constituit, quia non importat specialem deformitatē speciali uirtuti oppositam. Scandalum autem actiuū potest accipi dupliciter, per se scilicet & per accidens.

1. 2. q. 1. art. 3. & q. 18. art. 4. 6. & 7.

Per accidens quidem, quando est preter intentionē agentis: ut puta, cum aliquis facto suo, uel verbo inordinato non intendit alteri dare occasionem ruine, sed solum suę satisfacere uoluntati. Et sic etiam scandalum actiuum non est speciale peccatum, quia qd est per accidens, non constituit speciem. Per se autē est actiuum scandalum, quando aliquis suo inordinato dicto, uel facto intendit alium trahere ad peccandum, & sic ex intentione specialis finis sortitur rationem specialis peccati. Finis enim dat speciem in moralibus, ut dictum est supra. Unde sicut furtum est speciale peccatum, aut homicidium, propter speciale nocuentum proximi, quod intenditur: ita etiam scandalum est speciale pecca-

rum propter hoc, quòd intendit nocuentum, & opponitur speciali nocuentum, quia atēdit specialis nocuentum. Ad primum ergo dicendum, quod peccatum potest materialiter se habere ad actiuum: sed formalem rationem specialis peccati test habeere ex intentione finis, ut dictum est supra. Ad secundum dicendum, quod actiuum potest inueniri separatim ab aliis peccatis, cum aliquis proximum scandalum de se non est peccatum, sed habet speciem. Ad tertium dicendum, quod peccatum habet rationem specialis peccati ex instantia, sed ex intentione finis, ut dictum est supra.

ARTICVLVS IIII.

Utrum scandalum sit peccatum mortale.

AD QVARTVM sic proceditur. Videtur, quod scandalum sit peccatum mortale. Omne quod contrariatur charitati, est peccatum ut supra dictum est: sed scandalum contrariatur, ut dictū est: ergo scādalu est peccatum mortale. Nulli peccato datur pena dimissionis, nisi mortali: sed scandalo datur pena aternæ, sicut in illud Matt. 18. Qui scandalum dedit puillum istius, qui in me credunt, eripet datur mola asinaria in collo eius, & profundum maris, quia ut dicit Hieronimus, est pro culpa breuē recipere penam, ut uari cruciatus, ergo scādalu est peccatum mortale. ¶ 3 Præ. Omne peccatum, quod in Deum titur, est peccatum mortale, quia solum mortale avertit hominem a Deo: sed scandalum in Deum dicit enim Apostolus, tribuens conscientiam fratri in iniquis peccatis: ergo scādalu semper est peccatum mortale.

SED CONTRA. Inducere aliquem ad peccatum ueniale, potest esse peccatum ueniale, nec ad rationem scandali, ergo scādalu sepe peccatum ueniale.

RESPON. Dicendum, quod sicut supra dictum est, duplex est scandalum, actiuum, scilicet passiuum. Passiuū quidem scandalum non potest esse speciale peccatum, quia ex dicto, uel facto alterius aliquem reuere cōtingit secundum quodcumq; genus peccati: nec hoc ipsum, quod est occasio peccandi sumere ex dicto uel facto alterius, speciale in rationem peccati constituit, quia non importat specialem deformitatē speciali uirtuti oppositam. Scandalum autem actiuū potest accipi dupliciter, per se scilicet & per accidens.

ARTICVLVS V.

ARTICVLVS VI.

Vtrum scandalum passiuum possit etiam in perfectos cadere.

Vtrum scandalum actiuum possit inueniri in uiris perfectis,

AD QVINTVM sic procedit. Videtur, quod scandalum passiuum possit et in perfectos cadere. Christus. n. fuit maxime perfectus: sed ipse dixit Petro, Scandalum mihi es: ergo multo magis alii perfecti possunt scandalum pati.

AD SEXTVM sic proceditur. Videtur, quod scandalum actiuum possit inueniri in uiris perfectis. Passio enim est effectus actionis: sed ex dictis, uel factis perfectorum aliqui passiuè scandalizantur, secundum illud Matth. 15. Scis, quia Pharisei audito hoc uerbo, scandalizati sunt? ergo in perfectis uiris potest inueniri scandalum actiuum.

¶ 2 Præ. Scandalum importat impedimentum aliquod, quod alicui apponitur in uita spiritali: sed et perfecti uiri in processibus spiritalis uitæ impediri possunt, secundum illud 1 ad Thessal. 2. Voluimus uenire ad uos, ego quidem Paulus semel & iterum, sed impeduit nos satanas: ergo etiam perfecti uiri possunt scandalum pati.

¶ 2 Præ. Petrus post acceptum Spiritum sanctum in statu perfectorum erat: sed postea Gentiles scandalizauit. dicitur. n. ad Gal. 2. Cum uidissem, quod non recte ambularent ad ueritatē euangelii, dixi Cephæ, id est, Petro, coram omnibus. Si tu cum Iudæis sis, gentiliter, & non iudæice uitis, quomodo Gentes cogis iudicare? ergo scandalum actiuum potest esse in uiris perfectis.

¶ 3 Præ. Etiam in perfectis uiris peccata uenialia inueniri possunt, secundum illud prime Ioannis 1. Si dixerimus, quoniam peccatum non habemus, ipsi nos seducimus: sed scandalum passiuum non semper est peccatum mortale: sed quandoque ueniale, ut dictum est. * ergo scandalum passiuum potest in perfectis uiris inueniri.

¶ 3 Præ. Scandalum actiuum quæque est peccatum ueniale: sed peccata uenialia possunt esse in uiris perfectis. ergo scandalum actiuum potest esse in uiris perfectis.

SED CONTRA est, quod super illud Matth. 18. Qui scandalizauerit unum de pusillis istis, dicit Hieronimus. * Nota, quod qui scandalizatur, paruulus est: maiores enim scandala non recipiunt.

SED CONTRA. Plus repugnat perfectioni scandalum actiuum, quam scandalum passiuum: sed scandalum passiuum non potest esse in uiris perfectis. ergo multo minus scandalum actiuum.

RESPON. Dicendum, quod scandalum passiuum importat quandam commotionem animæ bono in eo, qui scandalum patitur. Nullus enim commouetur, qui rei immobili firmiter inheret. Maiores autem, siue perfecti, soli Deo inhaerent, cuius est immutabilis bonitas: quia etsi inhaerent suis prælatis, non inhaerent eis, nisi in quantum illi inhaerent Christo, secundum illud 1 ad Corinth. 4. Imitatores mei estote, sicut & ego Christi. Unde quantumcumque uideant alios inordinate se habere dictis, uel factis, ipsi sua rectitudine non recedunt, secundum illud Psalm. 124. Qui confidunt in Domino, sicut mons Sion, non commouebitur in aeternum, qui habitat in Hierusalem. Et ideo in his qui perfectè Deo adherent per amorem, scandalum non inuenitur, secundum illud Psalm. 118. Pax multa diligentibus legem tuam, & non est illis scandalum.

RESPON. Dicendum, quod scandalum actiuum proprie est, cum aliquis tale aliquid dicit, uel facit, quod de se tale est, ut alterum natum sit inducere ad ruinam: quod quidem est solum illud, quod inordinate fit, uel dicitur. Ad perfectos autem pertinet, ea quæ agunt secundum regulam rationis ordinare, secundum illud 1 ad Cor. 14. Omnia honeste, & secundum ordinem fiant in uobis. Et præcipue hanc cautelam adhibent in his, in quibus non solum ipsi offenderent, sed etiam aliis offensionem purarent. Et si quidem in eorum manifestis dictis, uel factis aliquid ab hac moderatiōe deficit, hoc prouenit ex infirmitate humana, secundum quam a perfectione deficiunt: non tamen in tantum deficiunt, ut multum ab ordine rationis recedatur, sed modicè & breuiter, quod non est tam magnū, ut ex hoc rōnabiliter possit ab alio sumi peccandi occasio.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod sicut supra dictum est, * scandalum large ponitur ibi pro quo libet impedimento. Unde Dominus Petro dixit, Scandalum mihi es: quia nitebatur eius propositum impedire circa passionem subeendam.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod scandalum passiuum semper ab aliquo actiuo cauatur, sed non semper ab aliquo scandalo actiuo alterius, sed eundem qui scandalizatur, quia. si ipse seipsum scandalizat.

AD SECUNDVM dicendum, quod Petrus peccauit quidem, & reprehensibilis fuit secundum sententiam Augustini, * & ipsius Pauli, subrahens se a Gentilibus, ut uitaret scandalum Iudeorum, quia hoc incautè aliquid faciebat, ita quod ex hoc Gentiles ad fidem conuersi scandalizabantur: non tamē factum Petri erat tam graue peccatum, quod merito possent alii scandalizari. Unde patiebantur scandalum passiuum, non autem erant in Petro scandalum actiuum.

AD SECUNDVM dicendum, quod Petrus peccauit quidem, & reprehensibilis fuit secundum sententiam Augustini, * & ipsius Pauli, subrahens se a Gentilibus, ut uitaret scandalum Iudeorum, quia hoc incautè aliquid faciebat, ita quod ex hoc Gentiles ad fidem conuersi scandalizabantur: non tamē factum Petri erat tam graue peccatum, quod merito possent alii scandalizari. Unde patiebantur scandalum passiuum, non autem erant in Petro scandalum actiuum.

AD TERTIVM dicendum, quod peccata uenialia perfectorum præcipue consistunt in subitis motibus, qui cum sint occulti, scandalizare non possunt. Si qua uerò etiam in exterioribus dictis, uel factis uenialia peccata committant, tam leuia sunt, ut de se scandalizandi uirtutem non habeant.

AD TERTIVM dicendum, quod peccata uenialia perfectorum præcipue consistunt in subitis motibus, qui cum sint occulti, scandalizare non possunt. Si qua uerò etiam in exterioribus dictis, uel factis uenialia peccata committant, tam leuia sunt, ut de se scandalizandi uirtutem non habeant.

ARTICVLVS VII.

Super quæst. quadra materia articulo septimum.

Vtrum bona spiritualia sint propter scandalum dimittenda.

AD SEPTIMUM sic proceditur. Videtur, quod bona spiritualia secunda secunda s. Thomæ.

IN arti. 7 ubi dicitur de scandalo pusillorum. Si autem post redditam rationē hu. O 2 iul.